EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.10.2.
COM(2024) 427 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Éves jelentés az Európai Unió 2023-ban finanszírozott humanitárius segítségnyújtási műveleteiről

TARTALOMJE
GYZÉK

Bevezetés 2

A segítségnyújtás globális kontextusa 2

Megfelelő és hatékony humanitárius segítségnyújtás az érintett lakosság számára 5

A konkrét műveletekkel kapcsolatban végzett külső értékelések felülvizsgálata 9

Bevezetés

Ez a jelentés az Unió 2023-as fő tevékenységeit és szakpolitikai eredményeit mutatja be a humanitárius segítségnyújtás területén, ahogy ezekre az Európai Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságán (a továbbiakban: DG ECHO) keresztül sor került. A jelentés a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendelet 19. cikkének megfelelően készült, amely előírja a Bizottság számára, hogy minden évben nyújtsa be az előző év során finanszírozott műveletek összefoglalóját tartalmazó éves jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

A DG ECHO megbízatása **az életmentés és -megőrzés elősegítése, az emberi szenvedés megelőzése és enyhítése, valamint a természeti veszélyek vagy ember okozta katasztrófák által érintett lakosság integritásának és emberi méltóságának védelme** az EU-n belül és kívül egyaránt. E közös átfogó célkitűzés keretében a DG ECHO uniós humanitárius segítségnyújtási adományozóként és sürgősségi ellátóként, valamint az uniós szintű polgári védelmi műveletek koordinátoraként és elősegítőjeként jár el az uniós polgári védelmi mechanizmuson (UCPM) keresztül, amely jelentős mértékben az EU-n kívül működik a sürgősségi segély és a humanitárius segítségnyújtás válság idején történő gyors célba juttatása érdekében, és kiegészíti a DG ECHO e dokumentumban ismertetett humanitárius segítségnyújtási tevékenységeit. A DG ECHO tevékenységei hozzájárulnak a Bizottság politikai prioritásainak megvalósításához, azaz Európa globális szerepének erősítéséhez, az európai zöld megállapodáshoz és az európai életmód előmozdításához.

Az EU – a DG ECHO-n keresztül – az egész világon humanitárius segítséget nyújt a rászorulóknak **az emberiesség, pártatlanság, függetlenség és semlegesség** humanitárius elvei alapján, amelyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés 214. cikke, valamint a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus[(1)] rögzít. Az EU humanitárius segítségnyújtása a leginkább rászorulók megsegítésére irányul, állampolgárságuktól, vallásuktól, nemüktől, etnikai származásuktól vagy politikai hovatartozásuktól függetlenül. Emellett kifejezetten foglalkozik a nők, a gyermekek, az idősek, a betegek és a fogyatékkal élők szükségleteivel is[(2)].

A segítségnyújtás globális kontextusa

2023-ban jelentős humanitárius kihívások merültek fel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja, a Közel-Keleten – különösen Palesztinában – tapasztalható helyzet eszkalálódása, a folytatódó szudáni harcok, illetve a Szahel-övezetben elhúzódó válságok miatt. Az EU jelentős támogatást nyújtott Ukrajnának: 2022 februárja óta összesen 785 millió EUR értékű humanitárius segítségnyújtási műveletet hajtott végre. Emellett az élelmiszer-ellátás globális bizonytalansága 2023-ban rekordszintet ért el, öt országot potenciális éhínség fenyeget, Palesztinát[(3)] pedig a közelmúlt legsúlyosabb élelmiszerválsága sújtja.

Az elhúzódó válságok, az éghajlatváltozás, az előre nem látható katasztrófák és a járványok kitörése miatt a globális humanitárius környezetben jelentkező komoly kihívások hatására a világ számos más részén is tovább **romlott a humanitárius helyzet,** ami **példátlan mértékű humanitárius szükséget** teremtett. Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala (OCHA) legfrissebb, 2023. évi globális humanitárius áttekintésének[(4)] becslése szerint 2023 végén 363,3 millió ember szorult humanitárius segítségre és védelemre, ami 2022-höz képest 11,4 %-os növekedést jelent. A

(1) A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat (2008/C 25/01).

(2) A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően, amelynek az EU részes fele.

(3) A Palesztina megnevezés nem értelmezhető a palesztin állam elismeréseként, és nem érinti az egyes tagállamok e kérdésre vonatkozó álláspontját.

(4) 2023. évi globális humanitárius áttekintés, decemberi frissítés (2023. december 31-i aktuális helyzet)| OCHA (unocha.org).

finanszírozás azonban nem volt elegendő a fokozódó szükség kezelésére. A humanitárius szükség és a rendelkezésre álló források közötti finanszírozási hiány a 2022. évi 18,3 milliárd USD-ről 2023 végére 27,7 milliárd USD-re nőtt[5].

A humanitárius segítségnyújtás továbbra is kihívást jelent **a kiszámíthatatlanság, a volatilitás és a bizonytalanság** miatt, ami jelentős kockázatot jelent a humanitárius szereplők számára. A rászorulókhoz való **hozzáférés korlátozása vagy megtagadása** akadályozza a humanitárius segélyek célba juttatását, és megnehezíti a szükséges ellenőrzési intézkedések – például a helyszíni nyomon követés és a szükségletek felmérése – végrehajtását. A **nemzetközi humanitárius jog** egyre gyakoribb **megsértése** tovább növeli a humanitárius segítségnyújtás kockázatait és összetettségét.

E **kihívások** ellenére a Bizottságnak **sikerült elérnie célkitűzéseit** a 2021 márciusában elfogadott „Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című bizottsági közleményben[6] felvázolt prioritásokkal és kulcsfontosságú intézkedésekkel összhangban. **Az EU továbbra is kulcsfontosságú globális humanitárius adományozó maradt,** és 114 országban[7] nyújtott humanitárius segítséget elvi alapon és a szükségletek alapján, biztosítva a globális humanitárius rendszerben mozgósított teljes finanszírozás 9,4 %-át[8]. Az EU célja annak biztosítása, hogy a lehető legtöbb országban rendelkezésre álljon a lehető legtöbb rászoruló megsegítéséhez szükséges finanszírozás, valamint hogy gyors, hatékony és átfogó válaszintézkedéseket lehessen tenni. A DG ECHO helyszíni hálózata (40 országban 50 iroda, mintegy 430 nemzeti és nemzetközi alkalmazottal) fontos támogatást nyújt e tekintetben. A 2023. évi kezdeti humanitárius költségvetést **1 643 millió EUR**-ban határozták meg[9]. Az év során számos költségvetési emelésre[10] került sor, amelyek a következő forrásokból származtak:

- a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalék (SEAR) több válság, többek között az ukrajnai háború és az élelmiszer-ellátás világszinten fokozódó bizonytalanságának vonatkozásában (579,3 millió EUR),
- átcsoportosítások, emelések és újraelosztások a VI. fejezet eszközeiből a Palesztinában, Örményországban, illetve Csádban kialakult összetett válság kezelése érdekében (69,7 millió EUR),
- átcsoportosítás humanitárius segítségnyújtásra (a költségvetési rendelet 30. cikkének (2) bekezdése), a Mauritánia számára elkülönített összeg (2,7 millió EUR),
- a tagállamoktól származó külső címzett bevétel (5,4 millió EUR).

A **2023. évi** végleges **humanitárius költségvetés 2 421,8 millió EUR**-t tett ki, ami lehetővé tette a Bizottság számára, hogy ne csak a nagyszabású humanitárius válságok – például Ukrajna, Szíria, Palesztina vagy Szudán – esetében avatkozzon be, hanem az elfelejtett válságok esetében is, és a 2023. évi kezdeti költségvetésének 17 %-át[11] (286 millió EUR-t) különítette el ilyen válságokra[12]. Az I. melléklet ismerteti a Bizottság 2023. évi intézkedései által lefedett főbb válságokra elkülönített költségvetést.

A világ különböző régióiban végrehajtott főbb intézkedések a következőképpen

[5] 2022. évi globális humanitárius áttekintés, decemberi frissítés (2022. december 31-i aktuális helyzet)| OCHA (unocha.org).

[6] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek. COM(2021) 110 final.

[7] A számadat alakulása részben a módszertannak az UNFTS oldalán történt módosításokat követő változásának tudható be.

[8] Az ENSZ pénzügyi követő rendszere, Globális finanszírozásáttekintő összefoglaló, 2023.

[9] Ez az összeg nem tartalmazza a támogatási kiadásokat (BA-tételek). Az ilyen kiadásokat is beleszámítva a teljes eszköz kezdeti összege 2023-ban 1 654,8 millió EUR-t tett ki.

[10] Az ilyen emeléseken felül 121,7 millió EUR-t mozgósítottak a működési tartalékból.

[11] Szemben a kezdeti, 1 687 millió EUR költségvetéssel, amely a kezdeti költségvetés (1 643 millió EUR) és a kezdeti működési tartalék (122 millió EUR) összege, mínusz a katasztrófavédelmi felkészültségi alapok (78 millió EUR). Az elfelejtett válságokra eredetileg elkülönített költségvetés a fent említett költségvetés 17,5 %-át tenné ki.

[12] Olyan súlyos és elhúzódó jellegű válságok, amelyek nem keltenek médiafigyelmet, és ahol az érintett lakosságnak nyújtott nemzetközi segély mértéke nem elégséges, például Haitin vagy a rohindzsa válság vonatkozásában.

foglalhatók össze:

- **Délkelet-Európa, keleti szomszédság és Törökország:** A régióban folytatott humanitárius tevékenység, amely továbbra is erőteljesen Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújához kapcsolódott, különböző ágazatokra terjedt ki, többek között a téliesítésre, a készpénztámogatásra, a védelemre, az egészségügyre és az oktatásra. A Bizottság 2023-ban 300 millió EUR-t különített el Ukrajna részére az azonnali humanitárius szükség kezelésére, és ezzel több mint 17,6 millió rászorulót ért el. Emellett 20 millió EUR-t bocsátott rendelkezésre sürgősségi segély céljára a Moldovába menekült ukrán menekültek, valamint a befogadó közösségeik szükségleteinek kezelésére. Törökországban a Bizottság 78,2 millió EUR-t[(13)] biztosított a kiszolgáltatott helyzetben lévő menekültek és a 2023. februári két földrengés által érintett török lakosság támogatására. Emellett a szükséghelyzeti szociális védőháló (ESSN) a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztés összekapcsolására irányuló stratégiával összhangban a humanitárius finanszírozás alól 2023 júliusában sikeresen átkerült az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága keretében nyújtott fejlesztési finanszírozás alá.
- **Kelet- és Dél-Afrika:** A régiót továbbra is konfliktusok, kényszerű lakóhelyelhagyások, járványok és szélsőséges időjárási körülmények jellemezték (például elhúzódó áradások és aszályok Afrika szarvának tágabb régiójában vagy intenzív ciklonszezon, különösen Madagaszkáron, Malawiban és Mozambikban). A számos országban, például Szudánban, a Kongói Demokratikus Köztársaságban (KDK), Afrika szarván (Szomália, Etiópia, Kenya), Dél-Szudánban, Ugandában, Burundiban vagy Mozambikban tapasztalható, jelentősen romló humanitárius helyzet miatt általánossá vált az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és a megélhetés elvesztése. A Bizottság emellett további forrásokat mozgósított annak érdekében, hogy kezelje a 2023 áprilisában kezdődött – világviszonylatban a legnagyobb kényszerű lakóhelyelhagyási válságot, valamint a tágabb régiót érintő humanitárius válságot eredményező – szudáni konfliktus hatását. A kezdeti, 330,7 millió EUR összegű költségvetés több mint 595,02 millió EUR-ra nőtt, hogy kezeljék ezeket a problémákat és a régió egyéb sürgető humanitárius szükségleteit.
- **Közel-Kelet:** Az Izrael elleni 2023. október 7-i terrortámadást, az azt követő gázai konfliktust és a Gázában élő palesztin lakosság többségének (1,7 millió ember) emiatt bekövetkező kényszerű lakóhelyelhagyását követően a Bizottság megnégyszerezte, vagyis több mint 100 millió EUR-ra[(14)] növelte a Palesztinának nyújtott humanitárius segítségnyújtás összegét a palesztinok legalapvetőbb szükségleteinek kielégítése érdekében. A Bizottság emellett továbbra is kezelte a szíriai lakosság szükségleteit, amelyeket a 2023. februári földrengések tovább súlyosbítottak, és több mint 182 millió EUR összegű támogatást (élelmiszer, gyógyszer, tiszta víz, menedékhely, védelem és a szükséghelyzetben lévők oktatása) nyújtott. Jordániában és Libanonban több mint 79 millió EUR-t különítettek el a szíriai menekültek és a kiszolgáltatott helyzetben lévő befogadó közösségek támogatására.
- **Nyugat- és Közép-Afrika:** A Bizottság az eredeti költségvetéséből több mint 181,5 millió EUR-t különített el a főként a konfliktus által okozott bizonytalan élelmiszer-ellátás és az alultápláltság, valamint a belső menekültek több ágazatra kiterjedő szükségleteinek kezelésére, a személyzet és az áruk szállításának biztosítására, valamint a katasztrófavédelmi felkészültség támogatására a Száhel-övezet országaiban, a Csád-tó medencéjében, Kamerun északnyugati és délnyugati részén, Nigéria északnyugati részén és a Közép-afrikai Köztársaságban. További forrásokat mozgósított, különösen az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kezelése érdekében,

[(13)] Ez az összeg magában foglalja az átcsoportosított pénzeszközökből, a Törökországra vonatkozó 2023. évi humanitárius végrehajtási tervből és a szükséghelyzeti eszköztárból származó forrásokat.

[(14)] Ebből 92,5 millió EUR-t a humanitárius végrehajtási tervből, 10 millió EUR-t pedig az európai humanitárius reagálási kapacitáson keresztül mozgósítottak.

ami több mint 279,3 millió EUR összegű végleges költségvetést eredményezett a régió számára.

- **Észak-Afrika, Irak és az Arab-félsziget:** A Bizottság 143 millió EUR-t különített el a konfliktusok által sújtott, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült és menekült lakosság számára Észak-Afrikában (Líbia, Egyiptom és Algéria – a nyugat-szaharai menekültek) és Irakban, valamint a jemeni konfliktus által érintett lakosság szükségleteinek kezelésére, és több ágazatra kiterjedő segítségnyújtást biztosított olyan területeken, mint a víz, szanitáció és higiénia, az élelmiszer és táplálkozás, a szükséghelyzetben lévők oktatása, az egészségügyi ellátás – beleértve a mentális egészség támogatását és a pszichológiai támogatást –, az integrált védelmi válaszintézkedések, a jogi segítségnyújtás (személyi okmányok) és a menedékhellyel kapcsolatos beavatkozások. A főként a jemeni konfliktusra való reagálás megerősítését célzó további finanszírozás révén e régió 183,12 millió EUR összegű végleges allokációhoz juthatott.
- **Ázsia és csendes-óceáni térség:** A Bizottság 2023-ban több mint 258,59 millió EUR-t különített el a régió számára, elsősorban az afganisztáni lakosság növekvő humanitárius szükségleteire (különös tekintettel a nőkre és lányokra, akiknek jogait és lehetőségeit az ideiglenes tálib vezetés tovább korlátozta), valamint a mianmari sokrétű válság – többek között a szomszédos országokba, főként Bangladesbe való kényszerű lakóhelyelhagyás – miatt növekvő humanitárius szükségletek kezelésére. Az intenzív áradásokat követően támogatást nyújtott Pakisztánban, és a természeti katasztrófákból, valamint a Fülöp-szigeteki Mindanao-konfliktusból eredő szükségleteket is kezelte. A Bizottság foglalkozott a trópusi ciklonok és a több csendes-óceáni szigetet érintő aszályok humanitárius következményeivel.
- **Amerika és a karib-tengeri térség:** A Bizottság intézkedései arra összpontosítottak, hogy segítséget nyújtsanak a venezuelai válság belső és regionális hatásai, a kolumbiai fegyveres konfliktus, a haiti összetett válság, valamint a Közép-Amerikában, Mexikóban és Ecuadorban a kiterjedt szervezett bűnözés által érintett lakosságnak. Kezelték a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek humanitárius szükségleteit az egész kontinensen, valamint a természeti és éghajlati katasztrófák, a súlyosan bizonytalan élelmiszer-ellátás és az alultápláltság hatásait, és támogatást nyújtottak a katasztrófavédelmi felkészültséghez. A Bizottság eredetileg több mint 81 millió EUR-t különített el a régió számára, és ez az összeg az év végére 152,82 millió EUR-ra emelkedett.

A Bizottság mintegy **220 partnerrel** dolgozik együtt (ebből 118-at 2023-ban aláírt szerződésekből finanszíroztak – a lista a II. mellékletben található). A 2023. évi finanszírozás 45,9 %-át a nem kormányzati szervezetek, 43,3 %-át az ENSZ-ügynökségek, 10,6 %-át a nemzetközi szervezetek, 0,2 %-át pedig a kormányzati szervezetek kapták.

Megfelelő és hatékony humanitárius segítségnyújtás az érintett lakosság számára

A multilateralizmus és a szabályokon alapuló nemzetközi rend előmozdítása érdekében a Bizottság aktívan folytatta a humanitárius érdekérvényesítést és a szakpolitikák kidolgozását európai és globális szinten az EU humanitárius tevékenységéről szóló közleményben[(15)] meghatározott prioritásoknak megfelelően. Jelentős előrelépés történt a **Nagyszabású egyezség**[(16)] keretében tett kötelezettségvállalások végrehajtása, nevezetesen a minőségi finanszírozás, a készpénz-alapú segítségnyújtás és a lokalizáció terén. Folytatódtak az országspecifikus összevont forrásokhoz[(17)] való hozzájárulások a lokalizáció és a kevésbé meghatározott rendeltetésű finanszírozás további előmozdítása érdekében. Bevezették a hosszabb távú **programalapú partnerségek**[(18)] modelljét, amely

[(15)] COM(2021) 110 final (lásd az 5. lábjegyzetet).
[(16)] Nagyszabású egyezség.
[(17)] Ukrajna, Afganisztán, Dél-Szudán és Venezuela.
[(18] Programalapú partnerségek.

a 2023-ban elindított 12 új programalapú partnerséggel támogatja a közös stratégiai érdeket szolgáló megközelítéseket. A Bizottság emellett támogatta a jelentősen megnövekedett humanitárius finanszírozási erőfeszítéseket és a felelősségnek az adományozók – köztük a tagállamok – közötti jobb megosztását. Ezzel összefüggésben az Európai Unió Tanácsa 2023 májusában önkéntes célértéket fogadott el, arra ösztönözve a tagállamokat és más adományozókat, hogy bruttó nemzeti jövedelmük 0,07 %-át humanitárius segítségnyújtásra fordítsák.

Ami a **humanitárius logisztikai politikát**[19] illeti, a Bizottság tovább támogatta az ellátási lánc stratégiai, horizontális megközelítését, amelyet a 9282/23. sz. tanácsi következtetések[20] a finanszírozási hiány felszámolásának kulcsaként jelöltek meg. Egy 2023-ban véglegesített értékelő tanulmány[21] megerősítette e stratégia értékét, és javasolta a stratégia folytatását. 2023-ban folytatódott a humanitárius partnerek képzése, a bevált gyakorlatok előmozdítása, a magas szintű figyelemfelkeltés és a(z) (humanitárius logisztikára vonatkozó) operatív iránymutatás. A témával a 2023. évi európai humanitárius fórum is foglalkozott.

2023-ban is folytatódott az **európai humanitárius reagálási kapacitás (EHRC)**[22] operatív eszközeinek fejlesztése, ami segítette a Bizottságot a partnerek támogatásában és a humanitárius segítségnyújtás megkönnyítésében, a humanitárius áruk célba juttatásában és a humanitárius dolgozóknak az olyan nehezen elérhető területekre történő szállításában, ahol egyébként nem lehetne segítséget nyújtani. Az EHRC 2023-ban 16, összesen 15 országot[23] érintő válságra reagált, és 56,58 millió EUR-t különített el az EHRC kapacitásának és szolgáltatásainak fejlesztésére és alkalmazására. Mindenekelőtt a következők tartoznak ide:

- 85 uniós humanitárius légihíd összesen több mint 3 880 tonna humanitárius szállítmányt szállított kilenc országba,
- az EU humanitárius légi járatai összesen több mint 490 tonna szállítmányt és 19 400 fő humanitárius személyzetet szállítottak hét országba,
- az EHRC készleteiből több mint 840 tonnát adományoztak a partnereknek több mint 4,4 millió EUR értékben.

A Bizottság teljes mértékben kihasználta a **szükséghelyzeti eszköztárát,** amely a jelentős szükséghelyzetre létrehozott sürgősségi reagálási eszközből (ALERT), a járványügyi eszközből, a kisléptékű reagálási eszközből és a katasztrófaelhárítási szükséghelyzeti alapból (DREF) áll, és 44,5 millió EUR összegű, első vonalbeli sürgősségi humanitárius segítséget nyújtott a világszerte bekövetkező előre nem látható események vonatkozásában. Néhány példa a pénzeszközök elosztására:

- A kisléptékű eszközt 18 alkalommal aktiválták, beleértve a következőkre való válaszintézkedéseket: a Nova Kahovka-i gát átszakadása Ukrajnában, a Vanuatut, Bangladest és a Fülöp-szigeteket sújtó ciklonok, továbbá a líbiai, haiti és perui áradások.
- A pakisztáni, szomáliai és kenyai árvizekre való azonnali reagálás, valamint a madagaszkári, mozambiki, malawi, mianmari és mexikói trópusi ciklonok, illetve a Törökországban, Szíriában, Afganisztánban, Marokkóban, Nepálban és Etiópiában bekövetkezett földrengések következményeire való reagálás miatt 14 alkalommal aktiválták az ALERT-et.

---

(19) A DG ECHO tematikus szakpolitikai dokumentuma: Humanitárius logisztikai politika.

(20) A Tanács következtetései a humanitárius segítségnyújtás finanszírozási hiányának kezeléséről, 2023. május 22.

(21) A humanitárius logisztika értékelése az Európai Bizottság polgári védelmi és humanitárius segítségnyújtási műveleteiben, 2018–2022.

(22) DG ECHO: Tájékoztató az európai humanitárius reagálási kapacitásról.

(23) Afganisztán, Burkina Faso, Kongói Demokratikus Köztársaság, Egyiptom/Palesztina, Kenya, Madagaszkár, Mali, Örményország, Nepál, Niger, Szomália, Szudán, Csád, Szíria, Ukrajna.

- A járványügyi eszközt nyolc alkalommal aktiválták: a Kongói Demokratikus Köztársaságban a majomhimlőre, Nigériában a diftériára, Malawiban, Etiópiában, Zimbabwében, Szudánban és Dél-Szudánban a kolerára, valamint Bangladesben az egészségügyi létesítményeket fenyegető tűzre való reagálás támogatása érdekében.
- A Bizottság a Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC) által 50 országban végrehajtott 65 DREF-műveletet finanszírozott, többek között Afrikában a kolerával, illetve Észak-Afrikában, Délkelet-Ázsiában és a Csendes-óceáni térségben az áradásokkal és földrengésekkel kapcsolatban.

2023-ban a DG ECHO emellett biztosította a szakpolitikai alkalmazást és fejlesztést, ajánlásokat fogalmazva meg a partnerei számára a magas színvonalú, koherens és elszámoltatható uniós finanszírozású humanitárius műveletek vonatkozásában.

Az eszkalálódó konfliktusok, az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja miatti magas élelmiszerárak, a gazdasági sokkok és az éghajlati jelenségek közepette a Bizottság mintegy 670 millió EUR-t[(24)] különített el **élelmezési segélyre, a táplálkozásra és az éhínség megelőzésére,** a 2021–2024 közötti időszak vonatkozásában pedig összesen 8,3 milliárd EUR-t különített el a globális élelmiszerválság kezelésére irányuló „Európa együtt” válaszintézkedések támogatására.

Az **egészségügyi projektek** 334 millió EUR támogatást kaptak a globális egészségügyi rendszerek támogatására és az életmentő orvosi ellátás biztosítására, különös tekintettel a járványokkal kapcsolatos megelőzésre, felkészültségre és reagálásra, a mentális egészség támogatására és a pszichológiai támogatásra, valamint a szexuális és reproduktív egészségre.

A DG ECHO továbbra is a **vízzel, szanitációval és higiéniával** kapcsolatos szakpolitikákra összpontosított, és törekedett a humanitárius válságok által érintett személyek biztonságos ivóvízhez, valamint méltányos közegészségügyi és higiénés szolgáltatásokhoz való hozzáférésének javítására.

A **nemzetközi humanitárius joggal** kapcsolatos nyilvános nyilatkozatok és beavatkozások révén 2023-ban is folytatódott a szisztematikus érdekérvényesítés a multilaterális fórumokon és a magas szintű rendezvényeken olyan témákban, mint például a humanitárius diplomácia, a humanitárius dolgozók védelme, a városi hadviselés, valamint a nemzetközi humanitárius jognak való megfelelés javítása a humanitárius tér védelme érdekében. A DG ECHO folytatta az adományozók, a szabályozók, a helyi hatóságok, a humanitárius szereplők és a magánszektor közötti párbeszéd előmozdítását annak biztosítása érdekében, hogy a humanitárius segítségnyújtás minden rászorulóhoz eljusson. A DG ECHO emellett a nemzetközi humanitárius jog megsértésének fokozott nyomon követésére összpontosított, többek között az adatgyűjtési és nyomonkövetési normák vagy a tényeken alapuló érdekérvényesítés megerősítésével. A DG ECHO elindította az első olyan projektet is, amelynek célja, hogy azonnali, konkrét és kézzelfogható jogi, orvosi és anyagi támogatást nyújtson a támadások áldozatául esett humanitárius dolgozóknak.

A DG ECHO továbbra is támogatta **az uniós korlátozó intézkedések nemzetközi humanitárius jognak való megfelelését,** előmozdítva a humanitárius célú kivételek, különösen az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2664(2022) sz. határozatával összhangban lévő humanitárius célú mentességek következetes beépítését az uniós szankciórendszerekbe. 2023-ban mintegy 30 uniós szankciórendszerben vezették be a humanitárius célú mentességet, többek között Mianmarral, Nicaraguával, Nigerrel, Szudánnal, Szíriával, Venezuelával és Jemennel kapcsolatban.

A Bizottság a pénzügyi keretösszegének 15 %-át **védelmi** tevékenységekre különítette el, mivel a nemzetközi humanitárius jog folyamatos megsértése, a széles körű kockázatok és az erőszak miatt továbbra is kulcsfontosságú probléma és prioritás **a**

[(24)] Ami több, mint az évi 530 millió EUR összegű átlagos finanszírozás a 2019–2021-es időszakban.

legkiszolgáltatottabbakra való összpontosítás. A nem és az életkor, valamint a fogyatékossággal élő személyek bevonásának[25] általános érvényesítését valamennyi beavatkozási ágazatban biztosították, és szisztematikusan foglalkoztak a gyermekekkel szembeni erőszak valamennyi típusával. Több közelmúltbeli és jelenlegi válság vonatkozásában tett megfigyelésekre reagálva nagyobb figyelmet fordítottak a konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszakra. A Bizottság megerősítette a gyermekek fokozott védelmét, többek között az érdekérvényesítést szorgalmazó tevékenységeit, valamint felvázolta a gyermekek sajátos szükségleteit a fegyveres konfliktusok vonatkozásában. A Bizottság aktívan együttműködött a globális védelmi klaszterrel, és továbbra is aktív tagja volt a vészhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal szembeni védelem biztosítására irányuló cselekvési felhívásnak.

A Bizottság továbbra is hangsúlyt fektetett **a szükséghelyzetben lévők oktatására,** és továbbra is elkötelezett amellett, hogy a kezdeti éves uniós humanitárius segítségnyújtási költségvetésből 10 %-ot kitevő ambiciózus szintű beruházással támogassa az oktatást. Ennek megfelelően 162 millió EUR-t biztosított a válságok által érintett gyermekek és kiskamaszok biztonságos és minőségi tanuláshoz való hozzáférésének támogatására.

A humanitárius segítségnyújtás szénlábnyomának és környezeti kárának csökkentése érdekében 2023-ban valamennyi uniós finanszírozású segítségnyújtási művelet esetében kötelezővé váltak a **környezetvédelmi minimumkövetelmények és ajánlások**[26]. 2023-ban új önkéntes környezeti mutatókat is közzétettek annak elősegítése érdekében, hogy a partnerek projektjei tükrözzék a környezetvédelmi minimumkövetelményeket. Emellett az EU lett a humanitárius szervezeteknek szóló éghajlat- és környezetvédelmi charta titkárságának első pénzügyi támogatója (200 000 EUR).

A Bizottság 2023-ban is folytatta a katasztrófavédelmi felkészültséghez nyújtott támogatásának megerősítését[27], előmozdítva **a több veszélyre való felkészültséget és a megelőző intézkedéseket.** Emellett a 2023. évi EU-LAC csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatnak megfelelően, amely elismeri a katasztrófavédelmi felkészültség és a katasztrófakockázat-kezelés területén folytatott nemzetközi együttműködés fontosságát, a Bizottság olyan egyetértési megállapodás előkészítésén dolgozik, amelynek célja a katasztrófavédelmi felkészültséggel és megelőzéssel kapcsolatos EU-LAC nemzetközi együttműködési tevékenységek előmozdítása, valamint az információmegosztás és a képzési lehetőségek előmozdítása. 2023-ban több mint 78 millió EUR-t különítettek el célzott felkészültségi tevékenységekre. Az uniós finanszírozású humanitárius tevékenységek 32,3 %-a tartalmazott katasztrófavédelmi felkészültséggel kapcsolatos elemeket[28].

A DG ECHO 2023-ban az uniós szolidaritás narratíváján alapuló **kommunikációs tevékenységek** kombinációját is kidolgozta az uniós humanitárius segítségnyújtás magas szintű lakossági és politikai támogatásának fenntartása érdekében. A DG ECHO például számos központi és helyi sajtóközleményt tett közzé (a humanitárius segítségnyújtási partnerekkel együttműködésben), és újraindította az európai újságírókkal folytatott helyszíni látogatásokat. A DG ECHO 2023. évi, „**Education, no matter what" elnevezésű humanitárius segítségnyújtási kampánya** mindenki érdekében kiállt a minőségi oktatáshoz való jog mellett – akár szükséghelyzetben is –, és 14 tagállamban több mint 29 millió embert ért el. Ami a **digitális médiát** illeti, nőtt a közösségimédia-csatornák követőinek száma (+ 5,71 %), jelentősen nőtt a közösségi médiában való megtekintések száma (+ 26,4 %), a DG ECHO honlapja pedig elérte a 2 milliós mérföldkövet az

[25] The Inclusion of Persons with Disabilities in EU-funded Humanitarian Aid Operation (A fogyatékossággal élő személyek bevonása az uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletbe) című iránymutató feljegyzéssel összhangban.

[26] guidance_on_the_operationalisation_of_the_mers_for_eu-funded_humanitarian_aid_operations.pdf (europa.eu).

[27] A 2021-ben elfogadott megközelítés végrehajtása (a DG ECHO iránymutató feljegyzése a katasztrófavédelmi felkészültségről).

[28] Ez az adat olyan felülvizsgált módszertanból származik, amely kizárólag az EU humanitárius partnereinek jelentéseire támaszkodik, és nem feltétlenül foglalja magában a felkészültség általános érvényesítésére irányuló erőfeszítéseket más műveleti ágazatokban.

oldalmegtekintések terén.

A konkrét műveletekkel kapcsolatban végzett külső értékelések felülvizsgálata

A Bizottság értékelő szolgálatai felelősek az értékelési funkció irányításáért, koordinálásáért, nyomon követéséért és az azzal kapcsolatos jelentéstételért. A megalapozott döntéshozatalt és az elszámoltathatóságot időszerű, magas színvonalú értékelési eredményekkel biztosítják. Az értékelések lehetnek földrajzi vagy tematikus értékelések vagy konkrét partnerségre összpontosító értékelések. A III. melléklet tartalmazza a 2023-ban elvégzett és a folyamatban lévő értékelések jegyzékét.

KAPCSOLÓDÓ LINKEK

- A DG ECHO-ra vonatkozó általános információk:
  http://ec.europa.eu/echo/en
- Az Európai Bizottság 2023. évi humanitárius segítségnyújtási tevékenységére vonatkozó pénzügyi információk:
  2023-as finanszírozási határozatok (humanitárius végrehajtási tervek) – Európai Bizottság (europa.eu)
- Korábbi években végrehajtott műveletekre vonatkozó információk:
  Európai polgári védelmi és humanitárius segítségnyújtási műveletek | Európai Bizottság (europa.eu)
- 2023. évi éves tevékenységi jelentés:
  A DG ECHO 2023. évi éves tevékenységi jelentése (europa.eu).
- 2023. évi éves irányítási és teljesítményjelentés:
  2023. évi éves irányítási és teljesítményjelentés – Bizottság (europa.eu)
- A DG ECHO értékelő jelentései:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Az Európai Bizottság és a tagállamok által biztosított humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó pénzügyi adatok:
  Kezdőlap – Európai Bizottság (europa.eu)